

Nader soortenonderzoek Zandweg Kruiningen

Onderzoek naar de gierzwaluw,
huismus en teunisbloempijlstaart

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0483939.100
revisie 00
2 november 2023

Nader soortenonderzoek Zandweg Kruiningen

Onderzoek naar de gierzwaluw, huismus en teunisbloempijlstaart

projectnummer 0483939.100

revisie 00

2 november 2023

Auteurs

A.L.G. van der Linden

F. Sprangers

Opdrachtgever

Kosten Bouwadvies

Van Leeuwenhoeklaan 15

4416 DR Kruiningen

Gecontroleerd

M.L. Somers

datum

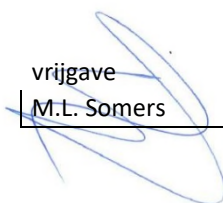
2 november 2023

beschrijving

definitief

vrijgave

M.L. Somers

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Huidige situatie	5
1.3	Planvoornemen	5
1.4	Doel	6
1.5	Leeswijzer	6
2.	Wettelijk kader	7
2.1	Algemeen	7
2.2	Wnb - soortbescherming	7
2.3	Ontheffingsplicht	7
2.4	Zorgplicht	8
3.	Methoden	9
3.1	Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw)	9
3.2	Jaarrond beschermde nesten (huismus)	9
3.3	Insecten (teunisbloempijlstaart)	9
3.4	Overzicht veldbezoeken	10
4.	Resultaten	11
4.1	Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw)	11
4.2	Jaarrond beschermde nesten (huismus)	11
4.3	Insecten (teunisbloempijlstaart)	11
5.	Effectbeoordeling	12
5.1	Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw)	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
5.2	Jaarrond beschermde nesten (huismus)	12
6.	Conclusies en aanbevelingen	13
6.1	Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw)	13
6.2	Jaarrond beschermde nesten (huismus)	13
6.3	Insecten (teunisbloempijlstaart)	13
6.4	Samenvatting	13
7.	Bronnen	14

Inleiding

Aanleiding

Kosten Bouwadvies is voornemens om 3 vrijstaande woningen te realiseren aan de Zandweg in Kruiningen. Het plangebied ligt ten noorden van de Zandweg en ten zuiden van de Oude Rijksweg (N289). Tussen Zandweg 2 en Zandweg 4-4B (kadaster KNG-sectie N. nr. 1050) zijn twee woningen gepland en tussen Zandweg 4A en Zandweg 6A (kadaster KNG-sectie N. nr. 1257) is één woning gepland. Het noordelijke perceel wordt in onderstaande rapportage aangeduid met “perceel 1” terwijl het zuidelijke perceel wordt aangeduid met “perceel 2”. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.1.

*Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd: perceel 1 en perceel 2) ten opzichte van de omgeving.
Bron: Antea Group, 2023.*

Uit de natuurtoets (Antea Group, 2023) is naar voren gekomen dat in (de directe omgeving van) het plangebied biotopen aanwezig zijn die geschikt zijn als leefgebied voor vogels met jaarrond beschermd nest (gierzwaluw en huismus) en insecten (teunisbloempijlstaart). Deze soorten zijn beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) en staan vermeld in artikel 3.1 en 3.5. Wanneer vaste verblijfplaatsen en/of essentiële leefgebieden aangetast worden, is dit in overtreding met de Wnb. Ook is het verboden soorten van artikel 3.1 en 3.5 te verstoren. Om te bepalen of dit het geval is als gevolg van het voornemen is nader onderzoek uitgevoerd. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van het nader onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde nesten en insecten beschreven.

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit twee percelen die hieronder per perceel omschreven worden.

Perceel 1 (Tussen Zandweg 2 en Zandweg 4-4B)

Perceel 1 betreft in de huidige situatie een (oud) agrarisch perceel met grassen en algemene kruidachtige planten. Binnen het perceel is geen bebouwing aanwezig. Het perceel wordt opgedeeld in twee woonkavels (figuur 1.2). Ten noorden en ten zuiden van het perceel zijn watergangen aanwezig met stijl aflopende kades. Ten oosten en ten westen van het plangebied zijn woningen aanwezig met groene tuinen en verschillende bomen en struiken. Ten noorden van het perceel liggen agrarische percelen. In de directe omgeving zijn bomen met holtes aanwezig (Zandweg 2). In de directe omgeving vinden werkzaamheden plaats (woningbouw).

Perceel 2 (en tussen Zandweg 4A en Zandweg 6A)

Het perceel betreft in de huidige situatie een (oud) agrarisch perceel met grassen en algemene kruidachtige planten. Ten zuiden van het perceel is een smalle watergang met stijl aflopende kades aanwezig. Ten oosten van het plangebied ligt een watergang van 1,0 à 1,5m breed. Aan de overkant van de watergang bevindt zich een groenblijvende bosschage en een schuur/loods. Ten westen grenst het perceel direct aan de tuin van de naastgelegen woning. Ten noorden van het perceel liggen agrarische percelen.

Planvoornemen

Het huidige planvoornemen bestaat uit de realisatie van twee vrijstaande woningen op perceel 1 en één vrijstaande woning op perceel 2. De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- Ruimtebeslag;
- Verstoring door geluid en trillingen;
- Verstoring door licht.

Figuur 1.2. Situatietekening 3 bouw kavels. Bron: Kostenbouwadvis, 2023.

Doel

Het doel van voorliggende rapportage is het inzichtelijk maken van de resultaten van het nader onderzoek naar beschermde soorten. Tevens wordt beschreven of verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming overtreden worden, wat de consequenties hiervan zijn en of er een noodzaak is tot het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming – onderdeel soorten.

Leeswijzer

Het rapport is als volgt opgezet:

- In Hoofdstuk 2 wordt het wettelijk kader van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten beschreven. Hier wordt aan getoetst in voorliggend document;
- Hoofdstuk 3 beschrijft de methodiek van de soort-specifieke onderzoeken;
- In Hoofdstuk 4 zijn de resultaten van de onderzoeken gepresenteerd;
- In Hoofdstuk 5 vindt de toetsing en beoordeling plaats van de in Hoofdstuk 4 gepresenteerde bevindingen;
- Hoofdstuk 6 bevat de conclusies.

Wettelijk kader

Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende toetsing wordt ingegaan op de bescherming van soorten zoals die verankerd is in de Wet natuurbescherming. Hier zal in hoofdstuk 5 aan getoetst worden.

Wnb - soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief Bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen; opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen; eieren te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te verstoren. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen of om opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast is het verboden om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 nooit opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Voor soorten in onderdeel A, behorende bij artikel 3.10, geldt een verbod op het opzettelijk doden of vangen van dieren, en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in onderdeel B, behorende bij artikel 3.10, geldt een verbod op het opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en onwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Ontheffingsplicht

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, en deze niet volledig gemitigeerd kunnen worden of wanneer een toetsing gewenst is – dan is het mogelijk om een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie (1-3).

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield, gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Methoden

Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw)

Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Direct grenzend aan de percelen is bebouwing aanwezig. De daken van deze bebouwing zijn bedekt met dakpannen. Dergelijke bebouwing is geschikt voor de gierzwaluw. Met het huidige planvoornemen gaan geen nestplaatsen verloren. Wel kan er sprake zijn van verstoring van de nestplaatsen door het planvoornemen.

In het onderzoek is het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017¹) aangehouden. Er zijn drie gerichte veldbezoeken gebracht in de periode 15 mei tot en met 15 juli, waarvan minimaal één bezoek heeft plaatsgevonden tussen 20 juni en 7 juli. De onderzoeken vonden plaats vanaf twee uur voor zonsondergang tot zonsondergang en tijdens geschikte weersomstandigheden (geen regen, geen kou, geen harde wind).

Tijdens het nader onderzoek is gelet op mogelijk nest-indicerend gedrag zoals laagvliegende gierende individuen en vluchten op dakgoot-, nok- en huishoogte.

Jaarrond beschermde nesten (huismus)

Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Direct grenzend aan de percelen is bebouwing aanwezig. De daken van deze bebouwing zijn bedekt met dakpannen. Dergelijke bebouwing is geschikt voor de huismus. De bosschages, bomen en groenblijvende haag direct grenzend aan de percelen dienen mogelijk als rust- en/of schuilplaats en behoren hiermee mogelijk tot de essentiële leefomgeving van de huismus. Met het huidige planvoornemen gaan geen nestplaatsen, bomen en/of bosschages verloren. Wel kan er sprake zijn van verstoring van de nestplaatsen en de (groenblijvende) struiken door het planvoornemen.

In het onderzoek is het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023) aangehouden. Er zijn twee gerichte veldbezoeken gebracht in de periode 10 maart tot en met 20 juni waarvan minimaal één bezoek in de optimale periode heeft plaatsgevonden (1 april tot en met 15 mei). Daarnaast is aanvullend nog een bezoek gebracht in juli, de periode waarin de jonge dieren met de ouder dieren meevliegen. De bezoeken hebben minimaal een uur geduurd en vonden plaats onder geschikte weersomstandigheden (geen regen, geen kou, geen harde wind, geen hitte) en op het juiste moment van de dag (enkele uren na zonsopkomst of enkele uren voor zonsondergang).

Tijdens het nader onderzoek is gelet op mogelijk nest-indicerend gedrag van de huismus. Onder nest-indicerend gedrag wordt verstaan: bezoek van een huismus aan een (waarschijnlijke) nestplaats, transport van nestmateriaal, transport van voedsel of ontlasting pakketjes, aanwezigheid van zingende mannetjes of bedelende jongen.

Insecten (teunisbloempijlstaart)

Binnen perceel 2 is langs de waterkant (oosten) harig wilgenroosje aangetroffen. Het harig wilgenroosje is een waardplant voor de teunisbloempijlstaart. Als gevolg van het planvoornemen kunnen de groeiplaatsen van de waardplanten verloren gaan en worden mogelijk voortplantingsplaatsen van de teunisbloempijlstaart aangetast.

Het onderzoek vond plaats in de periode dat rupsen aanwezig zijn (juni tot en met september). Er zijn twee bezoeken gebracht, verspreid over de periode. Het onderzoek bestaat uit het zoeken naar rupsen van de teunisbloempijlstaart op waardplanten.

¹ Op 24 juli 2023 is het Kennisdocument Gierzwaluw vernieuwd. Dit is na afloop van de onderzoeksperiode van de gierzwaluw, waardoor bij de inventarisatierondes de voorschriften van het Kennisdocument Gierzwaluw uit 2017 zijn gevolgd.

Overzicht veldbezoeken

In Tabel 3.1 is een overzicht gegeven van de data van de veldbezoeken. De bezoeken zijn uitgevoerd door deskundige ecologen van Antea Group.

Tabel 3.1. Overzicht veldbezoeken.

Datum	Tijdstip	Weer	Soortgroep	Activiteit
15 mei 2023	20:30-21:30	19,9 °C, Bewolkt, 4 Bft	Huismus	Inventarisatie essentieel leefgebied
20 juni	20:05-22:05	14,7 °C, Gedeeltelijk bewolkt, 3 Bft	Huismus	Inventarisatie essentieel leefgebied
			Gierzwaluw	Inventarisatie essentieel leefgebied
5 juli 2023	20:00 – 22:10	17,4 °C, Gedeeltelijk bewolkt, 3 bft	Gierzwaluw	Inventarisatie essentieel leefgebied
			Huismus	Inventarisatie essentieel leefgebied
			Teunisbloempijlstaart	Inventarisatie essentieel leefgebied
				Zoeken naar rupsen op waardplanten
13 juli 2023	19:50 – 22:00	19,4 °C, Helder, 3 Bft	Gierzwaluw	Inventarisatie essentieel leefgebied
26 juli 2023	14:00 – 15:30	21 °C, Helder, 3 Bft	Teunisbloempijlstaart	Zoeken naar rupsen op waardplanten

Resultaten

Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw)

Binnen het plangebied zijn geen individuen of nestlocaties van gierzwaluwen waargenomen. Op ca. 400 meter afstand van het plangebied, in de dorpskern, zijn waarnemingen gedaan van gierzwaluwen. Vanwege de waarnemingen die zijn gedaan in de dorpskern is aannemelijk dat er geen essentieel foerageergebied aanwezig is binnen het plangebied.

Jaarrond beschermde nesten (huismus)

Binnen het plangebied was geen bebouwing aanwezig waar huismussen verblijfplaatsen konden hebben. Tijdens het onderzoek zijn geen huismussen waargenomen binnen het plangebied. Op ca. 400 meter afstand van het plangebied, in de dorpskern, zijn ook waarnemingen gedaan van huismussen. Vanwege het ontbreken van bebouwing en doordat er geen waarnemingen zijn gedaan van huismussen is aannemelijk dat er geen essentieel leefgebied aanwezig is binnen het plangebied.

Insecten (teunisbloempijlstaart)

Er waren geen waardplanten van de teunisbloempijlstaart aanwezig op perceel 1. Perceel 1 biedt geen geschikt biotoop voor de teunisbloempijlstaart. Effecten zijn op voorhand uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Aan de oostelijke rand van perceel 2 waren harig wilgenroosje en basterdwederik aanwezig. Beide planten zijn waardplanten voor de teunisbloempijlstaart. Er zijn geen rupsen van de teunisbloempijlstaart gevonden tijdens de bezoeken. Voortplanting van de teunisbloempijlstaart op perceel 2 is uitgesloten. Effecten van het planvoornemen op de teunisbloempijlstaart zijn uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Effectbeoordeling

Jaarrond beschermde nesten (huismus)

Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Op het naastgelegen perceel is bebouwing aanwezig maar dit perceel wordt afgeschermd door groenstructuren waardoor de werkzaamheden op een geruime verstoringsafstand van de bebouwing uitgevoerd worden. Vanwege het ontbreken van bebouwing is in dit onderzoek de focus gelegd op het foerageergebied van de huismussen. Om deze reden is een afwijkende onderzoeksperiode aangehouden waarbij rekening is gehouden met het tijdstip waarop de jonge dieren met de oudere dieren meevliegen om te gaan foerageren. Tijdens dit bezoek zijn, net als bij de overige twee bezoeken, geen individuen van huismussen aangetroffen waardoor er geen effecten aan de orde zijn.

Conclusies en aanbevelingen

Jaarrond beschermde nesten (gierzwaluw)

Er zijn geen individuen van gierzwaluwen waargenomen in het plangebied. Op ca. 400 meter van het plangebied, in de dorpskern, zijn meerdere waarnemingen van gierzwaluwen. Daardoor is aannemelijk dat binnen het plangebied geen essentieel leefgebied aanwezig is voor deze soort waardoor er geen vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Jaarrond beschermde nesten (huismus)

Er zijn geen individuen van huismussen binnen het plangebied waargenomen. Op ca. 400 meter van het plangebied, in de dorpskern, zijn huismussen waargenomen. Daardoor is aannemelijk dat binnen het plangebied geen essentieel leefgebied aanwezig is voor deze soort waardoor er geen vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Insecten (teunisbloempijlstaart)

Er waren geen waardplanten voor de teunisbloempijlstaart aanwezig op perceel 1. Op perceel 2 waren harig wilgenroosje en basterdwederik aanwezig. Er zijn geen rupsen waargenomen tijdens het onderzoek. Voortplanting van de teunisbloempijlstaart in het plangebied is uitgesloten. Effecten van het voornemen op de teunisbloempijlstaart zijn uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Samenvatting

Tabel 6.1 zijn de onderzochte soorten en de daarbij horende conclusies weergegeven.

Tabel 6.1. Overzicht conclusies per onderzochte beschermde soort.

Soort	Essentiële functies in plangebied?	Ontheffing noodzakelijk?	Vervolgstappen
Jaarrond beschermde nesten Gierzwaluw	Nee.	Nee.	Nee.
Jaarrond beschermde nesten Huismus	Nee.	Nee.	Nee.
Insecten Teunisbloempijlstaart	Nee.	Nee.	Nee.

Bronnen

Antea Group, 2023. Natuurtoets Zandweg te Kruiningen. *Toetsing Wet natuurbescherming en NNN*. 0483939. 29 maart 2023

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw. *Apus Apus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2023. Kennisdocument Huismus. *Passer domesticus*. Versie 2.1, februari 2023.

Overige bronnen

Vlinderstichting. Teunisbloempijlstaart. *Proserpinus Proserpina*.

[De Vlinderstichting | Vlinder: teunisbloempijlstaart/ Proserpinus proserpina](#)

Geraadpleegd op: 31 juli 2023.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout
T. +31 6 20 70 42 04
E. Alyssa.vanderLinden@AnteaGroup.nl

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlelen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl